

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascési proficere cupientium utilitatem ac
subsídium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

§. 16. De Paupertate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

Quia cum omnibus omnia fieri debeant, ut omnes
 lucrifaciant, merito magnum requiritur passionum
 dominium, ut cum gaudentibus gaudere, & cum
 tristibus tritari quis innoxie possit. 3. Quia, cum
 summa inter operarios ejusmodi unio requiratur, ne-
 cesse est, ut, non quod sibi utile est, sed quod mul-
 tis, considerent, quærantque; id quod nequam
 sine mortificationis exercitio obtineri potest. 4.
 Quia etiam orationis exercitium ejusmodi Personis
 apprimè necessarium est, ut manentes in Christo tan-
 quam vite, faciant fructum multum; hoc autem si-
 ve mortificationis studio obtineri non posse, tum ex
 supradictis, tum ex quotidiana experientia patet.

§. XVI.

De Paupertate.

I. Est omnium rerum temporalium ob amorem
 DEI, & desiderium perfectionis, voluntaria abdicatio;
 de qua Sequentia Ascetæ scienda sunt.

II. Primum est, ut bene nôrit discrimen inter
 paupertatem *involuntariam*, seu non liberè assum-
 ptam, quamvis vel casus, vel necessitas affert; &
voluntariam, quæ liberè asciscitur, ultròque ac liben-
 ter sustinetur, atque etiam oblatas divitias, & ipsos
 auri montes quasi stercora arbitratur, & abominatur:
 quæ quidem triplici ex titulo priorem longè an-
 tecedit. 1. Quia prior, cum voluntariè non susci-
 piatur, atque externis prematur incommodis, nul-
 lis verò commodis recreetur, vulgo ignobilis, sordi-
 da, odiosa, nullaque laude digna habetur; posterior
 verò eo ipso, quod omnia liberè & generosè con-
 temnit,

tennit, omnibus eminent, & quæ pedibus spernit, conterit, eisdem eminento, copiosius possidet. Quia cum priore conjunctum est habendi desiderium ex quo nascitur, tum studium quærendi, tum, si suppetat, quod quæritur angor, mœror, & solitudo; à posteriore verò non modò absunt disturbationes, sed ne sentitur quidem inopia, quæ amatur, & expetitur; atque adeo in ea animus in omni rerum abundantia ac copia acquiescit. Quia prior caret præsidio illo singulari, quo prior gaudet, scilicet singulari fiducia de DEI providentia, ob singularem ejus promissionem, quo summam jucunditatem oriri necesse est, nisi se summo illi Regi Regum tantæ curæ esse intellet, ejusque curæ quotidiana judicia accipit, cur non hoc dulcius, quàm omnes divitiæ, accidat?

III. Alterum est, ut bene cognoscat naturam paupertatis voluntariæ, seu *Spiritus*, ut vocantur, nempe tria ad illam capita requirantur. 1. *Assensio*, seu voluntas relinquendi, qui quidem, ut S. Augustinus rectè advertit, divitem collationem aut pauperem facit, & pretium rebus imponit. 2. *Effectus*, seu actualis relictio, quàm Christus illis verbis requirit, si vis perfectus esse, vade, vende, quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cælo, & sequere me. 3. *Intentio*, quâ ejusmodi bona propter DEI & virtutis amorem relinquuntur, nam rectè S. Basilius ait, hi sunt mendici spiritu, qui non aliam ullam ob causam ad mendicitatem deveniunt, quàm ob doctrinam Domini, qui dixit: vade, vende omnia, quæ habes, & da pauperibus. Quod ipsum egregiè S. Bernardus confirmavit dicens: voluntas

voluntaria quidem paupertas omnis habet laudem apud Deum, nam & Philosophi omnia sua reliquisse leguntur, ut expediti mundialibus curis studio vanitatis possent vacare liberiùs; & nolebant censu abundare terreno; ut abundarent magis in suo. Hos discernit, quod dictum est, *in spiritu*, id est, spirituali intentione, desiderio spirituali, propter solum beneplacitum Dei, & animarum salutem.

IV. Tertium est, ut convenientem de hac virtute æstimationem concipiat, commodaque ab ea ori solita bene percipiat, quam quidem æstimationem vix faciliùs obtinebit, quàm si paupertatem ut matrem sibi imaginetur. Verè enim omnia matris officia perfectissimo modo erga Religiosum illa exaravit, & exercet. Nam 1. illa verè eum Christo & Religioni genuit, cùm propter Christi consilium, de paupertate arripienda datum, Religionem potissimum ingressus sit. 2. Verè alit illum & majori cum sollicitudine & caritate, quàm ulla mater Filium suum lactet, & nutriat. 3. Etiam honestissimè educat ut mater, uti jam olim ipsi etiam Ethnici agnoverunt, dùm paupertatem magistram morum, & consanguineam virtutum appellarunt. Hinc & Seneca dixit. Si vis vacare animo, aut pauper sis oportet, aut pauperi similis. 4. Ut mater in sinum suum nos recipit, atque ab omnibus insidijs hostium defendit, dum *menum ac rum*, radicem omnium vitiorum, & , quidquid est malorum, in orbem invehens, tollit; hinc S. Ignatius paupertatem pro firmissimo Religionis muro habendam dixit. Sed & S. Clara dicere suis est solita, tum demum suum monasterium firmum ac stabile futurum, si propugnaculis ac mænibus paupertatis

tatis quàm maximè muniatur. 5. Ut mater hanc hereditatem Regni cœlestis procurat : quæ enim magis optatior hæreditas exspectari potest , quàm duplum in hac vita , & post hanc ipsa vita æternam atque hanc pauperibus spiritu Christus sæpius præstitit ; ut adeo meritò quivis Paupertatis Amatorum re cum S. Davide queat : Funes (caritatis , quæ Paupertas me sibi devinxit) ceciderunt mihi in claris : etenim hæreditas mea præclara est mihi . Ut mater , in ipsa morte fideliter assistit , & efficacius Filios suos , quàm olim mater Machabæorum , alloquitur , animatque dicens : Fili mei , re mei , quæ te novem mensibus (imò pluribus) in utero portavi , & lac triennio (& amplius) & in ætatem istam perduxi . Peto Nate , ut ad cælum , & ad terram , & ad omnia , quæ sunt , sic fiet , ut non timeas carnificem istum (neminem , vel Dæmones in morte tentantes) sed de fratribus tuis effectus suscipe mortem , ut in illa seratione cum fratribus tuis te recipiam . Ita factus est P. Joannes Gerardinus , qui in agone dicitur . Non timeo mortem , quia syngrapham habeo à Christo duplici sigillo munitam , quâ cælum mihi præstititur : Amen dico vobis (quam vobis per signum intelligebat) quòd vos , qui secuti estis me , & omnes qui reliquerit domum , vel fratres , aut sorores , aut Patrem , aut matrem , aut uxorem , aut Filios , aut agros propter nomen meum , centuplum accipiant vitam æternam possidebit .

V. Quartum est , ut bene intelligat , doctrinæ præcipua officia & actus paupertatis , qui quidem convenientissimè per officium Filij explicantur .

Ut Filius diligenter caveat, ne matrem suam ulla ratione lædat, id est, ne quidquam accipiat, det, mutet, aut alio quovis modo disponat, sine consensu patris, vel expresso Superiorum. 2. Ut Filius suam matrem suam magnopere veneretur, nec ipsam consuetudinem talem erubescat, quod fiet, si omnia superflua studiosè abiiciat, vilissima quæque eligat, & suo tempore per meditationem necessaria petere, aut alios similes paupertatis effectus experiri non horreat, aut erubescat. 3. Ut Filius magna cum fiducia in periculis & necessitatibus ad matrem suam confugiat, id est, recordatione paupertatis voluntariè susceptæ se soletur, & tentationes vel ex inordinata concupiscentia, aut inordinato timore exortas superare conetur. Certè eam esse efficacissimum medium ad ejusmodi tentationes superandas, pulchrè pius Asceta sequentibus verbis ostendit: Ad hoc conare, hoc ora, hoc desiderare, ut ab omni proprietate possis exspoliari, & nudus nudum Jesum sequi, tibi mori, & mihi æterniter vivere. Tunc deficient omnes vanæ phantasie, conturbationes iniquæ, & curæ superflue. Tunc etiam recedit immoderatus timor, & inordinatus homo morietur. 4. Ut Filius lac maternum, omnibus alijs alimentis præferat, id est, eo victu, aliisque rebus, quas ad quotidianas necessitates Paupertas suæ domus aut Monasterij offert, contentissimus vivat, magisque his delectetur, quàm ullus dives pretiosis suis rebus, quas possidet, quemadmodum supra dictum est, S. Franciscum fecisse, dum frustula panis mendicanti ad divitum mensas invitatus promebat, omnibusque alijs mensæ delicijs præferebat. 5. Ut Filius abjectâ omni sollicitudine totum se providen-

M

tiæ

tia cura que matris sue commendet, certop natur
 persuadeat, melius sibi ab ipsa, quam per qua praesta
 que suam industriam prospectum iri. Dicit paco fru
 ad hanc matrem suam, quod pius Alceta ad animo
 dixit: Domina mater mea, major est sollicitudum
 pro me, quam omnis cura, quam ego gerere pefect
 pro me. Nimis enim casualiter stat, qui ne quod
 cit omnem suam sollicitudinem in te: dum mlectio
 luntas mea firma & recta ad te permaneat, omiffa
 me, quidquid tibi placuerit. Non enim potest verba
 nisi bonum, quidquid de me feceris. Hunc edives
 finem S. Franciscus suos Filios abeuntes non alit fidelis
 co instruxit: jacta cogitatum tuum in Domini minib
 Matre paupertate) & ipse te enutriet: nam tuis am
 quidem paupertatem habemus, sed Patrem istus:
 dum divitem.

VI. Quartum est, ut bene nôrit praecipit imped
 pedimenta Paupertatis, modumque solidum casu spiritu
 movendi, quorum quidem tria sunt potissima non c
 mum est metus doloris orituri ex divitiarum non c
 matarum, strictéque nimis adhærentium separatis
 contra quem proinde se armet meliorum divitiarum c
 quas paupertas promittit, recordatione ad eximend
 primorum Christianorum, de quibus S. Paulus tantu
 rapinam bonorum vestrorum cum gaudio soler quod
 cognoscentes vos habere meliorem & manentem non i
 stantiam. Meminerit item, quantò melius & mmm
 quillius finem, quem alij per divitiarum possessio culcar
 quærunt, scilicet ut bene & jucundè vivant, lauda
 contemptum divitiarum, & amorem paupertatis
 tineat. Quàm facilè item eadem divitiæ aut pe
 lentiam aut fraudem hominum, aut casum inobun

certum, aut ipsam mortem adimantur; an non ergo
 per quæ præstat nunc cum modico dolore, non tamen modi-
 Dicat pro fructu dimittere, quod olim summo dolore, mi-
 ceta ad nimioque emolumento dimitendum esset; Secun-
 sollicitudinem impedimentum est timor incommodorum, &
 gerere defectus rerum pro vita conservanda necessariorum;
 qui non quod tamen facile removebitur, si meminerit, se per
 dum electionem Paupertatis Deo omnem curam sui com-
 maneat, misisse, de quo merito illa sibi Kempensis Thomæ
 nim potest verba applicare poterit: Cùm Christum habueris,
 Hunc dominus es, & sufficit tibi. Ipse erit provisor tuus &
 non alius fidelis Procurator in omnibus, ut non sit opus in ho-
 minibus sperare. Certè non minùs cuius Paupertas
 namque amatori, quàm olim Apostolis dicet idem Chri-
 patrem istus: Quando misit vos sine sacculo & pera, & cal-
 ceamentis, numquid aliquid defuit vobis? Tertium
 impedimentum est metùs confusionis, ex nuditate hac
 dum ad spiritali seu paupertatis exercitio orituri; sed & hoc
 otiosum non difficulter removebit, qui meminisse voluerit,
 arum quantumperè per hanc nuditatem placeat Deo, San-
 ctis, & omnibus justis, ob generosum adeo divitia-
 rum contemptum, quorum proinde iudicium & com-
 mendatio meritò omnes calumniantium aut murmu-
 rantium, contemptus aut irrisiones elidet. Adde,
 quod & ipsi, qui exterius contemnunt, non possint
 non interiùs approbare & æstimare tam nobilem ani-
 mum, generosè adeo hæc infima spernentem & con-
 culcantem; imò & publicè quoque suo tempore col-
 laudabunt.

VII. Sextum est, ut pariter bene addiscat,
 præcipua *adjumenta* ad virtutis hujus perfectionem
 obtinendam, quæ quidem ferè coincidunt cum iis,

M 2

quibus

quibus ad nuditatem corporalem procuranda
 pellimur. Quinque enim casus potissimum re-
 tur, in quibus homines vestimenta sua exuunt
 adeo seipfos, aut sponte denudant, aut ab alijs
 dantur. Primus est, quando vestes novas
 liores vestes quis assumit; quidni ergo libenter
 que amorem & possessionem temporalium bono-
 exuat, abdicetque, ut meliorem caelestium bono-
 amorem possessionemque pro eo accipiat? Secun-
 dus est, quando calore solis accensi aestuant
 quod ingenuosè antiqui per fictitium certamen
 & Aquilonis, quo contendebant, quis eorum
 ribus esse viribus præditus, expresserunt; cum
 communi consensu conventum esset, ut is
 viribus superior censeretur, qui viatori
 transeunti pallium citius eriperet: Aquilo
 to quidem impetu flare, furereque inciperet,
 liud nihil efficeret, quàm ut viator pallium
 sibi applicaret; Sol paulatim radios suos
 in tergum ejusdem viatoris immittens haud
 ter obtinuit, ut pallium caloris declinandi
 abijceret, sicque eadem opera victor
 Quanto magis ergo hæc vis multò efficacior
 vinæ caritatis radijs in pectus hominis evibra-
 cedenda erit. Tertius casus est, quando
 aut dormire in lecto volunt; quis autem
 scit, veram & unicam animi quietem, per
 tem, & abdicationem temporalium bonorum
 ri? Quartus casus est, quando balneum
 lunt; quod autem balneum salubrius & optatius
 mini offerri potest, quàm vulnerum &
 Christi, hoc autem quisquis intraverit;

curando immensam liberalitatem, qua Christus ipsum etiam
 nimum sanctissimum sanguinem suum amore nostri dimisit,
 a exultant non plurimum excitabitur ad temporalia saltem bo-
 ab alijs amore Christi relinquendâ. Quintus casus est,
 novas quando quis cruci affigendus est; cum ergo religio-
 libenter quoque amore Christi crucifixus sit, ejusque disci-
 plinum ac imitator esse cupiat, an non vel hoc titulo
 tium bonam se sponte denudabit, atque omnem rerum crea-
 turarum amorem & affectum exuet, ut Christo simi-
 lior efficiatur?

VIII. Ut bene nôrit obligationes, quas contra
 eorum sit quis ratione voti paupertatis, quales quidem se-
 ant; consequentes numerantur à Rodriquez & alijs. 1. Ut
 ut is nullam rem temporalem possideat, aut de ea ullo mo-
 tori tuto disponat. 2. Ut neque ab externis, puta paren-
 tibus, vel Amicis, quidquam, Superiore inconsulto,
 acciperet, accipere, aut disponere possit. 3. Ut de Viatico
 alium in accepto nihil pro se, aut alijs emat. 4. Ut, si quid
 os, sive vestium aut similibus rerum offeratur, in commune
 haud divitiarium inferri curet, nisi Superior aliter disponat.
 5. Ut, si quod depositum apud Superiorem pro certo
 declarato habeat, nihil pro se aut alio in alios usus accipiat.
 6. Ut nihil commodet, aut mutuet sine facultate. 7.
 Ut sine Superioris consensu nullum ullius externi de-
 posito servet. 8. Ut nihil secum auferat, si alio
 is a Superiori non consentiente. 9. Ut nihil in-
 res superfluas, vanas, illicitas, etiam cum consensu
 Superioris erogat. 10. Ut nihil absconditum ha-
 beat. 11. Ut ea, quæ ipsius dispositioni commissa
 sunt, non suo, sed Superioris arbitrio nutuque distri-
 buat. 12. Ut res sibi ad usum vel dispositionem con-
 cessas diligenter custodiat, nec sua culpa quidquam

interire sinat. 13. Ut in morbo extraordinario
dicinas aut refocillationes non expetat, vel ac-

IX. Octava est, ut dubia quædam hæc
teria occurrentia, rectè solvere queat. Quor-
num est, an tacitus Superioris consensus sufficiat
quid dandum, vel accipiendum? ad quod dubium
spondebit, sufficere quidem illum ex communium
logorum sententia; sed rectiùs facturum Religiosum
si quàm rarissimè potest eo utatur, sed potius tamen
pter exercitium humilitatis, tum propter alias
rationes, expressum consensum petere assueverit.
cundum dubium est, quando tacitus consensus
teriorum præsumi possit? ad quod dubium respon-
debit cum Ferdinando de Castro Palao & alijs.
tia signa tacitæ licentiæ à probatis Theologis.
1. Si Superior det licentiam peregrinandi, nec
beat aliquid recipere, & recepta expendere, hæc
censetur dare facultatem tacitam accipiendi, & ex-
dendi ea, quæ in itinere dantur. 2. Si consuetudo
liqua introducta sit, quam Superior conscius non
lit; aut si ipse Superior videat acceptionem vel
nem, & non contradicat, cum facillè possit. 3.
terior sit vir valde dulcis, & non rigidus, aut
Aut si subditus sit Superiori valde dilectus, vel
gnæ Authoritatis, aut si res, quæ accipiuntur, sunt
vioris momenti, aut si dispensatio alicujus rei seu
tia in bonum monasterij notabile cedat. Tertium
bium est, an Religiosus contra perfectionem pro-
tatis faciat, si munuscula sacra eo nomine titulore-
neat, ut vel bene meritos præmiare, vel aliorum vel
tem adjungere, vel devotionem in alijs promovere
queat? ad quod dubium respondebit cum P. Al-

ordinari, id omnino etiam dissuaderi à S. Bona-
ventura, tum quia cor hominis variè afficiunt, & dis-
trahunt: tum quia materiam sermonum præbent: tum
quia facillè sine licentia accipiuntur, & dantur, atque
ideo scrupulos generant: tum quia privatas amicitias &
familiaritates nutriunt: nihilominus tamen si interdum
ob ministeria, quibus quis fungitur, iisdem opus ha-
beat, posse cum Superiorum præscitu retineri, modò
nec nimia, nec pretiosa sint. Quartum dubium est,
an licitum sit, à Parentibus vel Amicis stipem aut eleë-
mosynam petere pro Breviario vel veste parandâ aut
emendâ? ad quod dubium respondebit, hâc in re
attendendam esse Religionis, cui quis adscriptus est,
consuetudinem; si enim in ea id passim fiat, nec Su-
periores scientes contradicant, uti in Societate Jesu &
alijs quibusdam Ordinibus contingit. Quintum du-
bium est, an liceat ab alio pecuniam vel simile quid ac-
cipere, quod vel in pauperes ipsius nomine distribuat,
vel satisfactionis nomine restituat? ad quod dubium
respondebit; si ita detur talis pecunia, ut certæ per-
sonæ detur, non peccaturum quem contra votum pau-
pertatis, quia nihil distribuit proprio arbitrio; si verò
ita accipiat, ut liberum ei sit, his vel illis dare, tum om-
nino contra votum facturum, si accipiat sine faculta-
te, cum neque proprietas, nec usus ullius rei indepen-
dens à Superiore, cuiquam paupertatis voto obstricto
conveniat. Et præterea gravia ex tali distributione
ineommoda oriri soleant. Sextum dubium est, an
contra votum paupertatis peccet, qui, Superiore in-
scio, pecuniam aliâve stipem in gratiam & subsidium
alieujs propinqui aut alterius hominis rogat offerri?
ad quod dubium respondebit cum eodem Rodri-
quez,

quez, si ipse quoque accipiat eam stipem, & illi minus fiat; & amico porrigat, omnino eum re, secus si non accipiat, sed tantum roget, in ipsius gratiam, talem ei pecuniam vel stipem rat. Rectè tamen monet idem Rodriquez, nec contemnenda incommoda ferè ejusmodi penam comitari, & plerumque subesse aliquid mali, ne si alieno nomine distribuamus, potius offeramus.

§. XVII.

De Castitate.

I. Est virtus, quâ ab impuris carnis voluptatibus abstinemus; de qua Alceta noverit continentiæ perpetuæ duo genera Personarum spectari.

II. Primum est eorum, qui nunquam fuerunt ullam voluptatem carnalem, & etiam perquam vitam nunquam experiri statuerunt; huiusmodi status propriè Virginitas appellatur. Secundum eorum, qui post amissam (sive cum, sive sine) virginitatem, statuerunt castitatem deinceps perpetuò servare; & hic status propriè Cœlibatus dicitur.

III. Bene apprehendat commoda, & gratias, quas status Continentiæ præ statu Matrimonii habet, & offert, quæ quidem ad quatuor ferè referri possunt, à S. Apostolo Paulo 1. Cor. 7. indicatarum quarum prima est quies, & tranquillitas in puro amore, & rebus omnibus, & ejus obsequium constantibus; nam ut Apostolus ait, qui sine uxore